

పాలిటీ & గవర్నెన్స్

రాజస్థాన్ క్రిమినల్ చట్టాల సవరణ బిల్లు ఉపసంహరణ

రాజస్థాన్ ప్రభుత్వం క్రిమినల్ చట్టాలు (రాజస్థాన్ సవరణ) బిల్లు 2017ను ఉపసంహరించుకుంది.

బిల్లు ప్రత్యేకతలు:

- ❖ ఈ బిల్లు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ని సవరిస్తుంది.
- ❖ క్రిమినల్ కేసులలో అధికారిక సంస్థలు అనుసరించాల్సిన విధానాలను గూర్చి వివరించే కేంద్ర చట్టమే క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్.
- ❖ ఈ చట్టం కింద ఒక జడ్జి, మెజిస్ట్రేట్, ప్రజాసేవకుడు వారి అధికారిక విధుల నిర్వహణలో నేరం చేసినట్లు ఆరోపణ ఎదురైన కేసులను దర్యాప్తు చేయడానికి పోలీసులకు అధికారం కల్పించబడుతుంది.
- ❖ అయితే ఇటువంటి ప్రభుత్వాధికారులపై కేసుల దర్యాప్తు సందర్భంలో పోలీసులు ముందస్తు అనుమతి తీసుకోవాల్సి ఉంటుందని ప్రస్తుత రాజస్థాన్ బిల్లు తెలుపుతోంది.
- ❖ ఇటువంటి అనుమతి ఇవ్వడం లేదా తిరస్కరించడం ఆరు నెలల్లోగా జరగాలి. ఈ ఆరు నెలల్లో ఏ నిర్ణయమూ వెలువడకపోతే దర్యాప్తు చేయడానికి అవకాశం లభించినట్లుగా అవుతుంది.
- ❖ ఈ నిబంధనలు ఉల్లంఘించినవారికి గరిష్టంగా రెండు సంవత్సరాల జైలు శిక్షతోపాటు జరిమానా కూడా విధించే అవకాశాన్ని ఈ బిల్లు కల్పిస్తుంది.

ఇటువంటి చట్టాన్ని కలిగిన ఇతర రాష్ట్రాలు:

- ❖ 2016లో ఇటువంటి చట్టాన్నే మహారాష్ట్ర అమల్లోకి తీసుకొచ్చింది. కాకపోతే రాజస్థాన్ తరహా బిల్లుతో మహారాష్ట్ర బిల్లు రెండు అంశాలలో విభేదిస్తుంది.
1. ప్రజా సేవకులపై విచారణ ప్రారంభించేందుకు గల ఆంక్షల సమయంలో వారి గురించి సమాచారాన్ని ప్రచురించడంపై నిషేధం లేదు.
 2. రాజస్థాన్ బిల్లులో ముందస్తు అనుమతికి ఆరు నెలలు గరిష్ట కాలావధిని పేర్కొనగా మహారాష్ట్రలో ఇది మూడు నెలలు. మహారాష్ట్ర చట్టాన్ని బాంబే హైకోర్టులో సవాలు చేయాలని వివిధ నివేదికలు సూచిస్తున్నాయి.

కర్ణాటకలో 'కంబాల'ను అనుమతించే బిల్లుకు రాష్ట్రపతి ఆమోదం

కర్ణాటకలో 'కంబాల'ను గ్రామీణ చట్టబద్ధ క్రీడగా గుర్తించేలా ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ క్రూయాలిటీ టు యానిమల్స్ (కర్ణాటక సవరణ) బిల్లుకు రాష్ట్రపతి రామ్ నాథ్ కోవింద్ ఆమోదం తెలిపారు.

- ❖ దీంతో కంబాలను నిరోధిస్తున్న భయాలు అడ్డంకులు తొలగిపోయాయి.

నేపథ్యం:

- ❖ రాష్ట్రంలో కంబాల క్రీడకు అనుమతి కోసం కర్ణాటక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ క్రూయాలిటీ చట్టాన్ని సవరించే ఆర్డినెన్స్ను జారీ చేసింది.
- ❖ ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ క్రూయాలిటీ టు యానిమల్స్ (కర్ణాటక సవరణ) ఆర్డినెన్స్ 2017ను రాష్ట్రపతి ఆమోదం కోసం 2017 జూలై 3న ఈ ఆర్డినెన్స్ జారీ చేసింది.
- ❖ జల్లికట్టుపై సుప్రీంకోర్టు నిషేధం విధించిన నేపథ్యంలో కర్ణాటక హైకోర్టు కంబాల చట్టబద్ధతను నిలిపివేసింది.

కంచాల:

- ❖ కంబాల కర్ణాటక తీరప్రాంతంలోని స్థానిక భూస్వాములు, గృహస్థులు, గ్రామ పట్టణ ఆధ్వర్యంలో సాంప్రదాయకంగా జరిగే వార్షిక గేదెల పోటీలు.
- ❖ కంబాల సీజన్ సాధారణంగా నవంబర్లో మొదలై మార్చి వరకు కొనసాగుతుంది.
- ❖ సాధారణంగా ఈ పోటీలు రెండు జతల గేదెల మధ్య జరుగుతాయి. ప్రతి జత ఒక రైతుచే నియంత్రించబడుతూ పరిక్షేత్రంలో పరిగెడుతుంటాయి.
- ❖ కంబాల కోసం ఉపయోగించే ట్రాక్ అనేది బురద నీటితో నింపిన పరి పొలం.

కంబాలపై వివాదం:

- ❖ కర్ణాటకకు చెందిన ఈ పురాతన గేదెల రేస్ జంతు ప్రేమికులకు, జంతువుల హక్కుల కార్యకర్తలకు ఆందోళన కలిగిస్తోంది.
- ❖ రేసింగ్ కోసం శారీరక ధర్మం కలిగి ఉండని గేదెలు ఈ ఆట కోసం హింసించబడుతున్నాయని జంతు హక్కుల కార్యకర్తల విధాన ఆందోళన.

ఆర్థికాంశాలు

ప్రభుత్వ బ్యాంకుల పైవేటికరణ: ఫిక్సి

పారిశ్రామిక సంస్థ ఫిక్సి ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల పైవేటికరణకు పిలుపునిచ్చింది. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మూలధన పునఃస్పృహీకరణ ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులకు కొంతమేర మాత్రమే ఉద్దీపన కలిగించినట్లు పేర్కొంది.

ప్రైవేటీకరణ ఎందుకు:

- ❖ బ్యాంకుల బలహీన పనితీరు కారణంగా ప్రభుత్వ ఆర్థిక వ్యవస్థలపై నిరంతరం ఒత్తిడి ఏర్పడుతూనే ఉంది.
- ❖ ప్రైవేటీకరణ వలన ఖజానాపై డ్రెయిన్ (తరలిపోవడం)ను తగ్గిస్తుంది. పొదుపు చేసిన డబ్బును ప్రభుత్వ అభివృద్ధి పథకాలు కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించబడుతుంది.

- ❖ ప్రైవేట్ బ్యాంకులు ఉత్పత్తులు, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, వినియోగదారుల సేవలు, మార్కెట్ ఆధారిత క్రమశిక్షణ వంటి అంశాలలో నూతన అవిష్కరణలను చేపడతాయి.
- ❖ ప్రైవేట్ బ్యాంకులు ప్రభుత్వ రక్షణపై ఆధారపడి ఉండవు.
- ❖ ప్రభుత్వ బ్యాంకులను నాశనం చేసేలా ప్రభుత్వంలోని రాజకీయ నాయకులు ఇతర వ్యక్తుల నుండి ఎటువంటి ఒత్తిడిని ప్రైవేట్ బ్యాంకులు ఎదుర్కోవు.

నేపథ్యం:

- ❖ భారత బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థలో 70 శాతంగా ఉన్న ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులు నిరర్థక ఆస్తులతో సతమతమవుతున్నాయి.
- ❖ గత 11 ఏళ్ళుగా ప్రభుత్వం దాదాపు రూ.2.6 లక్షల కోట్లకు పైగా మూలధనాన్ని ప్రభుత్వ బ్యాంకులకు సమకూర్చినా అది తమ నష్టాలను పూరించుకోలేకపోయాయి.

ధీల్లీ, ముంబై పారిశ్రామిక కారిడార్ (డిఎంఐసి)పై నాలుగు దేశాల కంపెనీలు

100 బిలియన్ డాలర్ల అంచనా పెట్టుబడి విలువ గల భారీ మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్టు ధీల్లీ-ముంబై పారిశ్రామిక కారిడార్ (డిఎంఐసి)పై కెనడా, అమెరికా, సింగపూర్, తైవాన్ దేశాల కంపెనీలు ఆసక్తి చూపుతున్నాయి.

ధీల్లీ-ముంబై పారిశ్రామిక కారిడార్ (డిఎంఐసి):

- ❖ జపాన్ నుండి ఆర్థిక సాంకేతిక సహాయంతో 90 బిలియన్ డాలర్ల పెట్టుబడితో చేపడుతున్న భారీ అవస్థాపనా సౌకర్యాల ప్రాజెక్టు.
- ❖ 1483 కి.మీ.ల పొడువు కలిగి రాజకీయ రాజధాని, వాణిజ్య రాజధాని అయిన ధీల్లీ, ముంబైలను కలుపుతుంది.
- ❖ అధునాతన జపాన్ సాంకేతికతను ఉపయోగించుకుంటూ పర్యావరణపరంగా సుస్థిర, సుదీర్ఘకాలం మన్నేలా వాణిజ్య మౌలిక సదుపాయాలను ఏర్పాటు చేయడం ఈ ప్రాజెక్టు లక్ష్యం.
- ❖ ఈ ప్రాజెక్టు ఆరు రాష్ట్రాల గుండా వెళుతోంది. ఉత్తరప్రదేశ్, ధీల్లీ, హర్యానా, రాజస్థాన్, గుజరాత్, మహారాష్ట్ర.

సౌర, పవనశక్తి ట్రాన్స్మిషన్ ఛార్జీలపై మార్చి 2022 వరకు మినహాయింపు

ఇంధన వనరులను శుద్ధి చేయడానికి ఒక పురోగతిని అందించడంలో భాగంగా 2022 మార్చి 31 వరకు ప్రభుత్వం సౌర, పవన విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకోసం అంతర్జాతీయ విద్యుత్ ట్రాన్స్మిషన్ ఛార్జీలు, నష్టాలను మాఫీ చేయాలని నిర్ణయించింది.

- ❖ ఇంతకుముందు ఈ పరిహార నిబంధన 2019 డిసెంబర్ 31 వరకే ఉండేది.

వివరాలు:

- ❖ విద్యుచ్ఛక్తి పంపిణీ సంస్థలు (డిస్ట్రిబ్యూట్) వాటి పునరుత్పాదక కొనుగోలు బాధ్యతకు అనుగుణంగా విద్యుత్ విక్రయించడంతో సహా డెవలపరు విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలపై సంతకం చేసిన తేదీ నుండి 25 సంవత్సరాలు సౌర, పవన ప్రాజెక్టులకు ఈ పరిహారం అందుబాటులో ఉంటుంది.
- ❖ కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం పోటీ వేలం ప్రక్రియ ద్వారా ఇవ్వబడిన ఈ ప్రాజెక్టులకు మాత్రమే ఈ పరిహారం అందుబాటులో ఉంటుంది.

ఈ చర్య ప్రాముఖ్యత:

- ❖ 60 గిగావాట్ల పవనశక్తి, 100 గిగావాట్ల సౌరశక్తితో కూడిన 175 గిగావాట్ల పునరుత్పాదక శక్తిని సాధించాలనే ప్రభుత్వ ప్రతిష్టాత్మక లక్ష్యానికి ఈ నిర్ణయం దోహదపడుతుంది.
- ❖ ప్రస్తుతం భారతదేశపు స్థాపిత పునరుత్పాదక శక్తి ఉత్పత్తి సామర్థ్యం 62.84 గిగావాట్లు.
- ❖ 2018-19, 2019-20లో 40గిగావాట్ల సౌరశక్తి సామర్థ్యాన్ని, 20 గిగావాట్ల పవనశక్తి సామర్థ్యాన్ని వేలం వేయాలని ప్రభుత్వం ప్రణాళికలు రూపొందించింది.

సదస్సులు

వరల్డ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ 2018

ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ వరల్డ్ కాంగ్రెస్ (డబ్ల్యుఐటి) 2018 హైదరాబాద్లో జరిగింది.

నిర్వాహకులు:

- ❖ ప్రపంచ ఐటీ ఆర్గనైజేషన్ 'వరల్డ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ అండ్ సర్వీసెస్ అలయెన్స్ (డబ్ల్యుఐటిఎస్ఎ)' భారతదేశ అత్యున్నత ఐటీ శాఖ నేషనల్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ సాఫ్ట్వేర్ అండ్ సర్వీసెస్ కంపెనీస్ (నాస్కాం) సాయంతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈ సదస్సును నిర్వహించింది.

- ❖ సదస్సు థీమ్: ప్యూచర్ ఎంటర్ప్రైజెస్

ముఖ్యాంశాలు:

- ❖ డబ్ల్యుఐటిసి భారతదేశంలో జరగడం ఇదే తొలిసారి. 2008లో కౌలాలంపూర్ (మలేషియా)లో ఈ సదస్సు జరిగిన తర్వాత ఆసియాలో జరగడం ఇది రెండోసారి.

డబ్ల్యుఐటిసి:

- ❖ ఇది ద్వైవార్షిక కార్యక్రమం. ప్రపంచవ్యాప్తంగా అతిపెద్ద ఐటీ వేత్తలతో జరిగే ప్రసిద్ధ అంతర్జాతీయ కార్యక్రమం.
- ❖ ఇది తొలిసారిగా 1978లో జరిగింది. ఆ తర్వాత ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకొకసారి జరుగుతోంది.
- ❖ 2014 డబ్ల్యుఐటిసి మెక్సికోలో జరిగింది. థీమ్-డిజిటల్ వరల్డ్ 2016 డబ్ల్యుఐటిసి బ్రెజిల్లోని బ్రెసిలియాలో జరిగింది.

డబ్ల్యుఐటిఎస్ఎ:

- ❖ ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఇన్ఫర్మేషన్-కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ (ఐసిటి) పరిశ్రమల నుండి సంస్థల కన్వర్జియం.
- ❖ 1978లో వరల్డ్ కంప్యూటింగ్ సర్వీసెస్ ఇండస్ట్రీ అసోసియేషన్గా ఏర్పాటు చేశారు.
- ❖ డబ్ల్యుఐటిఎస్ఎ నినాదం: ఫుల్ఫిల్లింగ్ ది ప్రామిస్ ఆఫ్ ది డిజిటల్ ఏజ్.

జాతీయాంశాలు

ఎంజిఎన్ఆర్ఐజిఎస్ జియో ట్యాగింగ్ చేపట్టనున్న కేరళ

కేరళ రాష్ట్ర గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ ఎంజిఎన్ఆర్ఐజిఎస్ను జియో ట్యాగింగ్ చేయాలని యోచిస్తోంది. ఇది అమలైతే ఈ తరహా చర్య చేపట్టిన తొలి రాష్ట్రంగా కేరళ నిలుస్తుంది.

- ❖ ఇప్పటికీ ఒక లక్ష ఎంజిఎన్ఆర్ఐజి పనులకు జియో ట్యాగింగ్

చేశారు.

జియో ట్యాగింగ్ అవశ్యకత:

- ❖ ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎ కింద సృష్టించబడుతున్న పనుల స్థాయి చాలా పెద్దది. ఇది ప్రారంభించిన 2006-07 ఆర్థిక సంవత్సరం నుండి 2.82 కోట్ల పనులు ఈ కార్యక్రమం సృష్టించబడ్డాయి.
- ❖ సగటున ఏడాదికి 30 లక్షల పనులు సృష్టించబడగా అందులో నీటి సంరక్షణ నిర్మాణాలు, మొక్కల పెంపకం, గ్రామీణ అవస్థాపనా, వరద నియంత్రణ చర్యలు, సుస్థిర జీవనోపాధి, కమ్యూనిటీ అవస్థాపనా వంటివి ఉన్నాయి.

నేపథ్యం:

- ❖ ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిలో పెరుగుతున్న లోపాలను సరిదిద్దేందుకు భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఈ పథకానికి సంబంధించిన అంశాలను ఆన్లైన్ రికార్డింగ్, పర్యవేక్షణ చేపట్టాలని సూచించారు.
- ❖ కొనసాగింపుగా 2016 జూన్ 24న గ్రామీణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ ప్రతి గ్రామీణ పంచాయితీలో ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎ కింద కల్పించబడుతున్న పనుల జియోట్యాగింగ్ కోసం నేషనల్ రిమోట్ సెన్సింగ్ సెంటర్, ఇస్రో, నేషనల్ ఇన్ఫర్మేటిక్స్ సెంటర్తో అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది.
- ❖ జియో ట్యాగింగ్ కార్యచరణ 2016 సెప్టెంబర్ 1న ప్రకటించబడింది.
- ❖ మొబైల్ యాప్ ద్వారా ఇస్రోకు చెందిన నేషనల్ రిమోట్ సెన్సింగ్ సెంటర్ నే నడుపబడుతున్న 'భువన్' వెబ్ పోర్టల్పై ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎ పనులను గ్రామ్ రోజ్ గార్ సహాయక్ లేదా జూనియర్ ఇంజనీర్ ఫోటోల రూపంలో అప్లోడ్ చేస్తారు.
- ❖ 2017 జనవరిలో ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎ పనులను జియోట్యాగ్ చేసిన దేశంలోనే తొలి జిల్లా హిమచల్ ప్రదేశ్ లోని కాంగ్రా జిల్లా.

జియోట్యాగింగ్ అంటే?

- ❖ మెటాడేటా రూపంలో వివిధ మాధ్యమాలకు భౌగోళిక సమాచారాన్ని జోడించే ప్రక్రియను జియోట్యాగింగ్ అంటారు.
- ❖ అక్షాంశాలు రేఖాంశాల సమన్వయాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

అనువర్తనాలు:

- ❖ జియో ట్యాగింగ్ ను ఫోటోగ్రాఫ్ కోసం ఉపయోగిస్తారు. దీంతో ప్రజలు ఈ ఫోటోను ఏ ప్రత్యేక ప్రదేశం నుంచి తీసుకున్నారో తెలుసుకునే వీలుంటుంది. లేదా వ్యక్తుల ఖచ్చితమైన స్థాన ప్రదేశాన్ని పొందడానికి సహాయపడుతుంది.
- ❖ గ్లోబల్ పోజిషనింగ్ సిస్టం నుండి సమాచారాన్ని పొందుతారు.

పర్యావరణం

ముసాయిదా పరిహార అటవీకరణ నిధి నిబంధనలు

భారతదేశ అటవీ ప్రాంతాన్ని విస్తరించేందుకు రాష్ట్రాల మధ్య 50 వేల కోట్ల రూపాయల వినియోగం కల్పించేందుకు ముసాయిదా పరిహారయుత అటవీకరణ నిధి (సిఎఫ్) నిబంధనలు 2018ను కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

- ❖ 2016 జులైలో సి.ఎ.ఎఫ్ బిల్లును పార్లమెంటు ఆమోదించిన ఏడాదివ్పర తర్వాత అమలులోకి వచ్చింది.
- ❖ ఈ బిల్లు అటవీ ప్రాంతాలలో కార్యకలాపాలపై అనుమతి, నిషేధం వంటి అంశాలను ప్రత్యేకంగా వివరించింది.

ముసాయిదా నిబంధనలు ముఖ్యాంశాలు:

కార్యకలాపాలు:

- ❖ నిధి నుండి తీసుకోగల లేదా అనుమతిలేని కార్యకలాపాల జాబితాను ముసాయిదా నిబంధనలు పేర్కొన్నాయి.
- ❖ ఆధునిక నర్సరీల ఏర్పాటు, ఆధునికీకరణ, నిర్వహణ, సమాచార ఉపకరణాల కొనుగోలు, నిర్వహణ, తనిఖీల నిర్మాణం, ఆధునికీకరణ, నిర్వహణ
- ❖ ఈ చర్యలు గ్రామ సభ లేదా వన సంరక్షణ సమితి లేదా గ్రామీణ అటవీ కమిటీలతో సంప్రదించి ఎఫ్.ఆర్.ఎ. నిబంధనలకు అనుగుణంగా చేపడతారు.

అనుమతించని కార్యకలాపాలు:

- ❖ జీతాల చెల్లింపు, ప్రయాణ భత్యాలు, రాష్ట్ర అటవీశాఖ ఉద్యోగుల వైద్య ఖర్చులు, విదేశీ సందర్శనలు, న్యాయ సేవల కోసం చెల్లింపులు, కార్లు కొనుగోలు, ఫారెస్ట్ రెంజ్ కు పైస్థాయి అధికారుల కోసం అధికారిక భవనాల నిర్మాణం, గృహ నిర్మాణం వంటి అంశాల కోసం సి.ఎ.ఎఫ్. నుండి నిధులు వెచ్చించకూడదు.
- ❖ అటవీకరణ నిమిత్తం భూముల కొనుగోలు, లీజింగ్, అద్దెకు ఇవ్వడం వంటి కార్యకలాపాలకు అనుమతి లేదు.
- ❖ ఫర్నిచర్ గృహోపకరణాల కొనుగోలు, జంతుశాలల స్థాపన, విస్తరణ, ఆధునికీకరణ వంటి వాటికోసం నిధి నుండి వెచ్చించరాదు.

పథకాలు

వతాన్ కో జానో కార్యక్రమం

కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ యువత పరస్పర మార్పిడి కార్యక్రమం వతాన్ కో జానో కార్యక్రమంను నిర్వహించింది.

వతాన్-కో-జానో

- ❖ కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ, కేంద్ర ప్రభుత్వ కశ్మీర్ విభాగం, జమ్మూ కాశ్మీర్ పునరావాస మండలి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ఈ కార్యక్రమాన్ని సంయుక్తంగా స్పాన్సర్ చేస్తున్నాయి.
- ❖ జమ్మూ కాశ్మీర్ కు చెందిన యువత చిన్నారులు భారతదేశ ఇతర భూభాగాల సాంస్కృతిక సామాజిక ఆర్థికాభివృద్ధిని తెలుసుకునే అవకాశాన్ని కల్పిస్తుంది.

లబ్ధిదారులు:

- ❖ సాయుధుల చేత నష్టపోయిన యువత, చిన్నారులు, జమ్మూ కాశ్మీర్ లోని బలహీనవర్గాలు ఈ కార్యక్రమానికి ఎంపిక చేయబడతారు.

శాస్త్ర సాంకేతికాంశాలు

ముంబై-పూణె మధ్య ప్రపంచ తొలి హైపర్ లూప్

ముంబై-పూణె మధ్య ప్రపంచ తొలి హైపర్ లూప్ రవాణా వ్యవస్థను నిర్మించడానికి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో రిచర్డ్ బ్రాన్సన్ నేతృత్వంలోని వర్జిన్ గ్రూప్ ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది.

- ❖ ప్రస్తుతం ఈ రెండు నగరాల మధ్య 3 గంటలుగా ఉన్న ప్రయాణ సమయాన్ని 20 నిమిషాలకు కుదించడం ఈ ప్రాజెక్టు లక్ష్యం.

హైపర్ లూప్ రవాణా వ్యవస్థ:

- ❖ విమాన వేగంతో సరిపోలే విధంగా నగరాలను అనుసంధానించేందుకు కనిష్ట శూన్య స్థాయి గొట్టాల ద్వారా ఒక పాడ్ వంటి వాహనాన్ని రవాణా చేయిస్తారు.
- ❖ ప్రయాణికులు, వస్తు రవాణా కోసం హైపర్ లూప్ వ్యవస్థను రూపొందించారు.
- ❖ స్పేస్ ఎక్స్ సీఈఓ ఎలన్ మస్క్ భావన ఆధారంగా హైపర్ లూప్ కు అంకురార్పణ చేశారు.
- ❖ 1 కి.మీ హైపర్ లూప్ వ్యవస్థ నిర్మాణానికి యూఎస్ ఆధారిత హైపర్ లూప్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ షన్ టెక్నాలజీ 40 మిలియన్ డాలర్లను అంచనా కట్టింది.

భారత్-ప్రపంచం

భారత్-ఫ్రాన్స్ ద్వైపాక్షిక బంధాలు-పరిణామాలు

ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు ఎమమాన్యుయేల్ మేక్రాన్ భారత్ లో నాలుగు రోజుల పాటు పర్యటించారు. మేక్రాన్ పర్యటనలో భాగంగా రక్షణ, సముద్రయానం, అంతరిక్షం, భద్రత, ఇంధన రంగాలకు చెందిన పలు అంశాల్లో కీలక ఒప్పందాలు జరిగాయి. ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికైన అనంతరం మేక్రాన్ తొలిసారి భారత్ కు వచ్చారు.

భారత్-ఫ్రాన్స్ ద్వైపాక్షిక సంబంధాలు:

- ❖ 1998లో భారత్-ఫ్రాన్స్ ల మధ్య పూహాత్మక భాగస్వామ్య ఒప్పందం కుదిరింది.
- ❖ మన దేశంలో విదేశీ పెట్టుబడులు పెట్టడంలో ఫ్రాన్స్ ది తొమ్మిదో స్థానం. ఆ దేశానికి చెందిన దాదాపు వెయ్యి కంపెనీలు భారత్ లో కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తున్నాయి. అదే రీతిలో 120 భారత సంస్థలు ఆ దేశంలో వాణిజ్యాన్ని నిర్వహిస్తున్నాయి.
- ❖ ఐరాసలో భారత శాశ్వత సభ్యత్వానికి, అణుసరఫరాదారుల ఒప్పందంలో భారత్ చేరికకు పారిస్ మద్దతిస్తోంది.
- ❖ 2016లో ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు హాలెండే భారత గణతంత్ర దినోత్సవానికి ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేశారు.
- ❖ గతంలో ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఫ్రాన్స్ పర్యటన సమయంలో కీలక అంశాలపై ఒప్పందాలు కుదిరాయి.

అంతర్జాతీయ నేపథ్యం:

- ❖ ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం తరువాత ఏకైక అగ్రరాజ్యంగా నిలిచిన అమెరికాకు ప్రస్తుతం చైనా నుంచి సవాలు ఎదురవుతోంది.
- ❖ చైనాను నిలువరించేందుకు అమెరికా, జపాన్, భారత్, ఆస్ట్రేలియాలు చతుర్ముఖ కూటమిగా ఏర్పడేందుకు రంగం సిద్ధమైంది. ఇందులో చేరేందుకు ఫ్రాన్స్ ఆసక్తి కనబరుస్తోంది.
- ❖ ఆఫ్రికా ఖండంలోని జిబోటిలో చైనా ఇప్పటికే తన సైనిక స్థావర కార్యకలాపాలు ప్రారంభించింది. జిబోటిలో ఫ్రాన్స్ స్థావరమూ ఉండటంతో అత్యవసర సమయాల్లో భారత్ వినియోగించుకునేందుకు వీలుగా అనుమతులు ఇచ్చే అవకాశముంది.
- ❖ ఆఫ్రికాలోని మొజాంబిక్ సమీపంలో ఫ్రెంచి సంస్థలు ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలిని ఏర్పాటు చేశాయి. వీటిలోనూ మన దేశ సంస్థలకు ప్రవేశం కల్పించడంపై ఆయా సంస్థలు సంసిద్ధత వ్యక్తం చేయడం ఉభయ దేశాల ద్వైపాక్షిక సంబంధాల్లో మరో ముందడుగుగా భావించవచ్చు.

భారత్-ఫ్రాన్స్ రక్షణ సంబంధాలు:

- ❖ ప్రచ్ఛన్న యుద్ధ కాలంలో భారత్ కు ఫ్రాన్స్ మిరాజ్ యుద్ధ విమానాలను విక్రయించింది.
- ❖ ఇటీవలి కాలంలో స్కార్పిన్ జలాంతర్యాములు, రాఫెల్ యుద్ధ విమానాల సరఫరాకు సంబంధించి ఒప్పందం కుదిరింది.
- ❖ స్కార్పిన్ తరగతికి సంబంధించి ఇప్పటికీ ఐఎన్ఎస్ కల్వరీ, ఖండేరీలను సాంకేతిక బదలాయింపు ప్రక్రియ ద్వారా ముంబయిలో నిర్మించారు.
- ❖ 1998 పోట్రాన్ అణుపరీక్షల అనంతరం భారత్ పై పలు దేశాలు విధించిన ఆంక్షలను ఎత్తివేసేందుకు ఫ్రాన్స్ చాలా కృషి చేసింది.
- ❖ పౌర అణు ఇంధన రంగంలో భారత్ తో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న తొలి దేశం ఫ్రాన్స్.
- ❖ ప్రపంచ విమాన సంస్థలో పేరొందిన ఎయిర్ బస్ కూడా మేకిన్ ఇండియాలో భాగంగా పలు కార్యకలాపాలను భారత్ లో నిర్వహిస్తున్నది.
- ❖ ఆల్ఫ్స్ పర్వతాల్లో 'శక్తి', జోధ్ పూర్ లో 'గరుడ', గోవా తీరంలో పరుణ విన్యాసాలు సాయుధ దళాల పనితీరు మెరుగుపరుచుకునేందుకు ఉపయోగపడుతున్నాయి.

వాణిజ్య పూహాత్మక సంబంధాలు:

- ❖ చైనాను అడ్డుకునేందుకు భారత్ తోడ్పాటు ఉండాలిందేనని అమెరికా, ఫ్రాన్స్ లు గుర్తించాయి. ఇందుకు అనుగుణంగా ఒప్పందాలు చేసుకుంటున్నాయి.
- ❖ పసిఫిక్, హిందూ మహాసముద్రాల్లో వాణిజ్య నౌకలు సాఫీగా ప్రయాణం సాగించేందుకు వీలుగా ఢిల్లీలో భారత్-ఫ్రెంచి ప్రతినిధుల మధ్య ఒప్పందం కుదిరింది.
- ❖ దీని ప్రకారం హిందూ మహాసముద్రంలో వాణిజ్య, యుద్ధ నౌకల రాకపోకల వివరాలను ఇచ్చిపుచ్చుకుంటారు.
- ❖ 2015లో అంతర్జాతీయ సౌరశక్తి కూటమిని ఇరువురు కలిసి సంయుక్తంగా నెలకొల్పారు.

అంతరిక్ష సంబంధాలు:

- ❖ అంతరిక్ష పరిజ్ఞానంలో ఫ్రాన్స్ కు చెందిన సిఎన్ఇఎస్ ముందంజలో ఉంది.
- ❖ ఫ్రెంచి గయానాలోని అంతరిక్ష ప్రయోగ కేంద్రం నుంచి భారత్ కు చెందిన జీఎస్ఎల్వీ ప్రయోగాలు విజయవంతమయ్యాయి.

ఆర్థికాంశాలు

ఇ-వే బిల్లు నిబంధనల సడలింపు

- ❖ ఇ-కామర్స్ కంపెనీలకు 'ఊరట కలిగించేలా ఇ-వే బిల్లుల నిబంధనలను ప్రభుత్వం సడలించింది.
- ❖ వస్తువుల రవాణాకు సంబంధించిన ఎలక్ట్రానిక్ బిల్లులను జాబ్ వర్గర్లు సైతం జారీ చేయడానికి అనుమతులు ఉంటాయి.

తాజా సవరణలు:

- ❖ ఎఫ్ఎంసీజీ కంపెనీలకు ఊరటనిస్తూ ఇ-వే బిల్లుల కోసం పన్ను వేసే సరఫరా విలువను మాత్రమే పరిశీలించి తీసుకోవడానికి కంపెనీలకు ప్రభుత్వం అనుమతించింది.
- ❖ విక్రయ ఇన్ వాయిస్ లో పన్ను వేసిన, మినహాయించిన వస్తువుల సరఫరా ఉన్న వాటికి ఇది వర్తిస్తుంది.
- ❖ అంటే జీఎస్ టీ పరిధిలోకి వచ్చే ఆహార ఉత్పత్తులను పన్ను మినహాయించు ఉన్న పాలు వంటి వాటితో పాటు రవాణా

చేయవచ్చు.

- ❖ ఒకే రాష్ట్రంలో కార్యకలాపాలు నిర్వహించే చిన్న వ్యాపారులకు సైతం సహాయపడేలా 50 కి.మీ. లోపు రవాణాకు వాహన వివరాలను ఇవ్వల్సిన అవసరం లేకుండా చేసింది. అంతకుక్రితం ఇది 10 కి.మీ.లుగా ఉంది.
- ❖ ప్రతీ కన్సైన్మెంట్ విలువ రూ.50వేల లోపు ఉండి వాహనంలోని మొత్తం కన్సైన్మెంట్ల విలువ రూ.50వేల కంటే ఎక్కువగా ఉన్న కూడా ఆ వస్తువుల రవాణా రాష్ట్రంలోపలే జరిగితే ఇ-వే బిల్లు అవసరం లేదు.
- ❖ ఇ-వే బిల్లు గడువు ఆ బిల్లు జనరేట్ అయిన రోజు తర్వాతి రోజు అర్ధరాత్రి వరకు ఉంటుంది. అంతక్రితం ఇది 24 గంటలుగా ఉంది.
- ❖ ప్రధాన తయారీదారు/ట్రాండ్ యజమానితో పాటు జాబ్ వర్కర్ కూడా అంతర్ రాష్ట్ర వస్తువుల రవాణా విషయంలో ఇ-వే బిల్లును ఇవ్వవచ్చు. అంతకుక్రితం కేవలం ప్రధాన తయారీదారుకు మాత్రమే ఈ అధికారం ఉంది.

నేపథ్యం:

- ❖ రూ.50వేలకు పైబడిన విలువ గల వస్తువులను రాష్ట్రాల మధ్య రవాణా చెయ్యాలంటే ఎలక్ట్రానిక్ వే (ఇ-వే) బిల్లును తప్పనిసరి చేశారు.
- ❖ ఏప్రిల్ 1 నుంచి ఈ నిబంధన అమల్లోకి వస్తుంది.

నివేదికలు

ఉద్యోగాల్లో స్త్రీ-పురుష సమానత్వ వ్యత్యాసాలపై ఐరాస నివేదిక

స్త్రీ, పురుష సమానత్వంలో ఉన్న వ్యత్యాసాలను పూర్ణే విషయంలో గణనీయ పురోగతి సాధించినప్పటికీ మహిళలకు ఉద్యోగాల లభ్యత తక్కువగానే ఉందని ఐరాస కార్మిక నివేదిక పేర్కొంది.

- ❖ అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని ఐరాసకు చెందిన అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ (ఐఎల్ఓ) ఈ నివేదిక విడుదల చేసింది.
- ❖ మహిళలు తక్కువ నాణ్యత ఉన్న ఉద్యోగాలతో సరిపెట్టుకునే అవకాశమే ఎక్కువని వివరించింది.

ముఖ్యాంశాలు:

- ❖ ఈ ఏడాది ప్రపంచవ్యాప్తంగా మహిళా కార్మిక శక్తి భాగస్వామ్య రేటు 48.5 శాతంగా ఉంది. పురుషులతో పోలిస్తే ఇది 26.5 పర్సెంటేజి పాయింటు తక్కువ.
- ❖ 2018లో మహిళల్లో నిరుద్యోగ రేటు 6 శాతంగా ఉంది. పురుషులతో పోలిస్తే ఇది 0.8 శాతం అధికం.
- ❖ మొత్తంమీద చూస్తే ఉద్యోగాల్లో ప్రతి పదిమంది పురుషులకుగాను ఆరుగురు మహిళలకు మాత్రమే ఉద్యోగం దొరుకుతోంది.
- ❖ యాజమాన్య హోదా విషయంలో మహిళలతో పోలిస్తే పురుషుల సంఖ్య నాలుగు రెట్లు ఎక్కువ.
- ❖ అరబ్ దేశాలు, ఉత్తర ఆఫ్రికాల్లో పురుషులతో పోలిస్తే మహిళల్లో నిరుద్యోగ రేటు రెట్టింపు స్థాయిలో ఉంది.
- ❖ తూర్పు ఐరోపా, ఉత్తర అమెరికాలో మాత్రం మహిళల కన్నా పురుషుల్లోనే నిరుద్యోగ రేటు ఎక్కువగా ఉంది.

మహిళా ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తల సూచీ

పారిశ్రామికవేత్తలుగా ఎదిగే క్రమంలో మహిళలకు అనేక ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయని మాస్టర్ కార్డ్ మహిళా ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తల సూచీ చెబుతోంది.

- ❖ 57 దేశాలతో రూపొందించిన ఈ సూచీలో భారత్ 52వ స్థానంలో నిలిచింది.
- ❖ ఇరాన్, సౌదీ అరేబియా, అల్బీరియా, ఈజిప్టు, బంగ్లాదేశ్ కంటే భారత్ ముందుంది.

పారిశ్రామికవేత్తలుగా మహిళలు ఎదగాలంటే...

- ❖ పదో తరగతి అనంతరం విద్యాభ్యాసంలో మహిళల సంఖ్య పెరగాలి.
- ❖ ఆర్థిక సేవల నిర్వహణలో మరింత స్వేచ్ఛ ఉండాలి.
- ❖ వ్యాపార నిర్వహణలో ప్రోత్సాహం అవసరం.
- ❖ సాంస్కృతిక సమస్యలు అధిగమించడం
- ❖ పరిమిత జ్ఞానాన్ని అధిగమించడం
- ❖ ఆర్థిక సేవల నిర్వహణపై మరింత అవగాహన కలిగి ఉండాలి.
- ❖ ఈ సూచీలో న్యూజిలాండ్ అగ్రస్థానంలో నిలిచింది.